

DE TAALUNIE MAAKT ZICH STERK VOOR KWALITEITSVOL ONDERWIJS NEDERLANDS

De Taalunie vindt het belangrijk dat het onderwijs Nederlands kwaliteitsvol is, en toegankelijk voor iedereen. Ze signaleert uitdagingen en problemen, maar ook kansen en mogelijkheden voor het onderwijs Nederlands en adviseert aan beleid en praktijk. Daarnaast verzamelt en deelt de Taalunie wetenschappelijke kennis over het onderwijs Nederlands. Sinds 2017 is de visietekst *Iedereen taalcompetent!* richtinggevend voor alle activiteiten van de Taalunie op het gebied van het onderwijs Nederlands in Nederland en Vlaanderen.

IEDEREEN TAALCOMPETENT!

In 2017 publiceerde de Taalunie de visietekst *Iedereen taalcompetent!* Daarvoor werkte ze samen met Nederlandse en Vlaamse onderwijsexperts. De tekst beschrijft wat volgens de Taalunie de rol, de positie en de inhoud van het onderwijs Nederlands van vandaag en morgen zou moeten zijn opdat het leerlingen blijvend zou kunnen voorbereiden op de vele uitdagingen in hun maatschappelijke en professionele leven. Centraal in de tekst staat het begrip 'taalcompetentie': het geheel aan (talige) kennis, vaardigheden en attitudes die nodig zijn om talig te kunnen functioneren in een brede waaier aan contexten. Met de tekst hoopt de Taalunie iedereen die bij het onderwijs Nederlands betrokken is – leraren, methodemakers, curriculumontwikkelaars, onderwijsonderzoekers, onderwijsinspecteurs, beleidsmakers, enz. – te inspireren voor eigentijds, aansprekend en toekomstgericht onderwijs Nederlands.

*De visietekst *Iedereen taalcompetent!* kan je raadplegen via taalunie.org/publicaties/19/iedereen-taalcompetent*

TAALCOMPETENTIES VAN LERAREN

Leraren hebben verschillende taken en rollen. Ze staan voor de klas, hebben contact met collega's en ouders, en leren ook nog zelf. Bij alles wat ze doen, maken ze gebruik van taal. Van leraren wordt dan ook terecht verwacht dat ze én zelf taalcompetent zijn én bijdragen aan de taalontwikkeling van hun leerlingen. Welke taalcompetenties ze daarvoor nodig hebben, en hoe deze hun didactisch, pedagogisch en professioneel handelen kunnen ondersteunen en versterken, wordt beschreven in het referentiekader *De taalcompetente leraar*. Het kader kwam tot stand in samenwerking met lerarenopleiders, leraren en andere experts uit Nederland en Vlaanderen en kan gebruikt worden in opleidingen, bij de begeleiding en nascholing van leraren en bij het vormgeven van taalbeleid. In de podcast *De taalcompetente leraar* komt het kader tot leven aan de hand van verhalen uit de praktijk.

*De publicatie *De taalcompetente leraar* kan je raadplegen via taalunie.org/publicaties/196/de-taalcompetente-leraar. De podcastreeks *De taalcompetente leraar* is te beluisteren via bekende podcast-apps als Apple podcasts, Spotify en Google podcasts.*

HTNO

De Taalunie maakt jaarlijks beschrijvingen van het wetenschappelijk onderzoek dat over het onderwijs Nederlands verschijnt. Daarmee wil ze de kennis die uit onderzoek voortkomt toegankelijk maken voor onderwijsprofessionals. Die beschrijvingen worden gepubliceerd in de databank 'Het Taalonderwijs Nederlands Onderzocht', kortweg: HTNO. De databank telt inmiddels meer dan 2500 beschrijvingen van onderzoekspublicaties van 1969 tot nu. Met dit project wil de Taalunie de kloof tussen het onderzoek en de praktijk overbruggen.

*Raadpleeg de website via
taalunie.org/informatie/81/htno-databank*

EFFECTIEF LEESONDERWIJS

Begrijpend lezen is een belangrijk aspect van taalcompetentie. Wie goed kan lezen, heeft daar een leven lang voordeel en plezier van. De Taalunie zet zich daarom in om het leesbegrip én de leesmotivatie van leerlingen te verbeteren. Het advies *Effectief onderwijs in begrijpend lezen* uit 2019 is daarbij leidend.

Naar aanleiding van het advies sprak de Taalunie met Nederlandse en Vlaamse lerarenopleidingen over hun behoeftes en wensen om effectieve leesdidactiek beter te verankeren in hun onderwijs. Daarnaast verspreide de Taalunie goede praktijkvoorbeelden, publiceerde ze artikelen over effectief leesonderwijs in vaktijdschriften en maakte ze, in samenwerking met Klasse en Leraar24, inspirerende filmpjes over lezen. Samen met hogeschool Odisee, AP Hogeschool en UGent ontwikkelde ze een digitale 'leesscan', waarmee schoolteams snel en zelfstandig de sterktes en zwaktes van hun leesonderwijs in kaart kunnen brengen.

*Alle publicaties van de Taalunie en de goede praktijkvoorbeelden die werden verzameld omtrent effectief leesonderwijs zijn te raadplegen via taalunie.org/dossiers/32/begrijpend-lezen-en-leesmotivatie
De leesscan kan je bekijken via www.leesscan.be*

VANAF MEI 2022: WWW.RIJKETEKSTEN.ORG

Werken met rijke teksten draagt bij aan de taal- en kennisontwikkeling van leerlingen. 'Rijke teksten' zijn authentieke, goed geschreven teksten die gebruikt kunnen worden in het taal- en zaakvakonderwijs. De Taalunie ontwikkelt een website, www.rijketeksten.org, waarop ze een verzameling aan rijke teksten voor het leerplichtonderwijs (6-18 jaar) zal aanbieden. De teksten zullen verschillende genres en thema's bestrijken. Met de website hoopt de Taalunie leraren en onderwijsbegeleiders een instrument aan te reiken om aan de taalontwikkeling van leerlingen te werken. De website komt tot stand in samenwerking met een werkgroep van experts op het gebied van taal- en leesonderwijs en een redactieraad die de teksten zorgvuldig selecteert.

www.rijketeksten.org is raadpleegbaar vanaf mei 2022.

OVER DE AUTEUR

Heleen Rijckaert is beleidsadviseur onderwijs bij de Taalunie.

Over de Taalunie

De Taalunie is een organisatie waarbinnen Nederland, Vlaanderen en Suriname samen beleid maken voor het Nederlands. Ze zet zich in voor de taal zelf, het gebruik van de taal en de positie van het Nederlands in de wereld.